



Loopsporen zoeken

Dieren houden zich met recht en rede schuil in het struikgewas, de bomen en de strooisellaag. Als ze ons horen, zien, voelen of ruiken kiezen ze vaak het hazenpad. Anderen zijn dan weer enkel 's nachts of bij schemering actief. We zien ze niet maar ze zijn er wel. Door goed te observeren kunnen we sporen vinden die ons kunnen vertellen wie er langs is geweest en wat zij aan het doen waren... Ga mee op speurtocht in Brussel.

● Prenten

De meest gekende sporen zijn loopsporen. Het is een zeer directe manier om te bepalen welk dier is langs geweest. Een afdruk van een voet heet trouwens een 'prent'. Je maakt veel kans om goede prenten te vinden als je vroeg in de ochtend op zoek gaat in modderige ondergrond bijvoorbeeld bij drinkplaatsen.

Ook wanneer het net gesneeuwd heeft, kan je mooie prenten ontdekken. Het soort prent, de manier van voortbewegen, de grootte,... geven tips weg over de eigenaar.



● Prenten van zoogdieren

Hoefafdrukken:

Hoefdieren zijn zoogdieren die over hoeven beschikken. Zij lopen in feite op de toppen van hun vingers en tenen, op hun verhoorde nagels. We onderscheiden twee groepen: de evenhoevigen en de onevenhoevigen. De evenhoevigen hebben vier tenen. Teen 1 ontbreekt en ze lopen op teen 3 en 4, die het sterkst ontwikkeld zijn. Dit zijn de hoofdhoeven. Teen 2 en 5 bevinden zich aan de achterzijde van de voet en zijn veel kleiner.

Ze worden slechts zelden afgedrukt. Dit zijn de bijhoeven. De ree is een evenhoevige die je in het Zoniënwoud kunt aantreffen (afb.1).

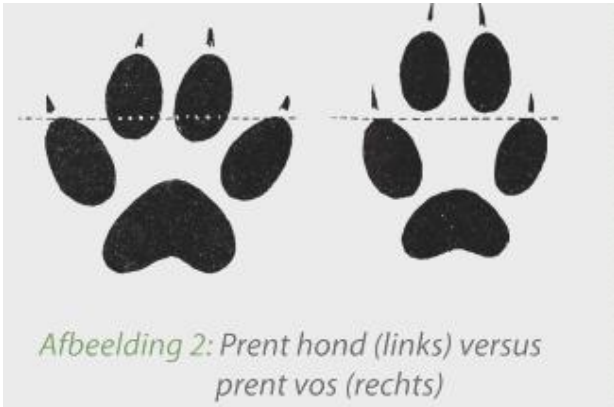
Daarnaast kan je soms hoefafdrukken zien van tamme hoefdieren zoals bijvoorbeeld paarden, schapen,... Het paard is een onevenhoevige. Alleen teen 3 is sterk ontwikkeld tot een cirkelvormige hoef.

Kussens:

Teen- en zoolkussens geven kleine, ronde tot ovale afdrukken. Soms zijn ook de klauwen afgedrukt. Het aantal en hun positie geven de eigenaar van de prent prijs. Voorbeelden van dieren die dergelijke prenten achterlaten zijn kat, hond, vos, marterachtigen,...

Hond of vos?

De prent van een vos en een hond kan je gemakkelijk van elkaar onderscheiden: Trek een denkbeeldige lijn tussen de buitenste tenen. Bij de vos zal deze lijn de voorste kussens niet doorsnijden (afb. 2).



Afbeelding 2: Prent hond (links) versus prent vos (rechts)

Handjes:

Veel kleine zoogdieren zoals knaagdieren (bosmuis) en insecteneters (egel) laten handvormige prenten achter met vier of vijf tenen.

Een inwoner van het Zoniënwoud en van veel parken in Brussel is de eekhoorn. Misschien vind je wel zijn prent terug (afb.3)?

De prenten van de eekhoorn worden in viersprong geplaatst (sprongengalop) waarbij de achtervoet bijna altijd voor de voorvoet is afgedrukt. De achtervoeten van eekhoorns hebben 5 tenen. In totaal hebben ze vijf teenkussens en een 4-lobbig middenvoetkussen. De voorvoeten hebben 4 tenen met in totaal 4 teenkussens en een 3-lobbig middenvoetkussen. Soms wordt er een enkel of symmetrisch hielkussen afgedrukt. De klauwen kunnen ook zichtbaar zijn.



*Afbeelding 3:
Rechter voor- en
achtervoet eekhoorn.*

● Prenten van vogels

Naast prenten van zoogdieren zal je ook vaak prenten van vogels tegenkomen. Vogels bewegen zich uitsluitend voort op hun tenen. Prenten van vogels vind je in allerlei maten, vormen,... naargelang hun specialisme. Bij de meeste vogels zijn de tenen 2, 3 en 4 naar voor gericht en wijst teen 1 naar achter (afb.4).

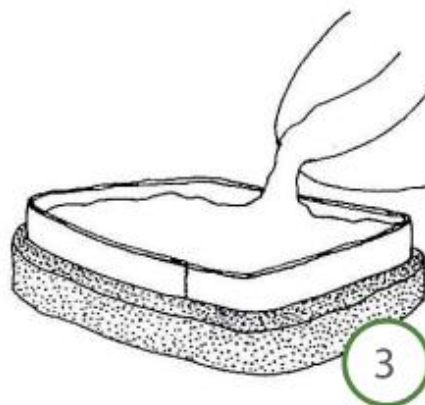
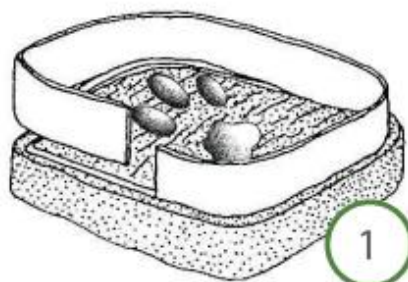
Soms staat deze teen schuin ten opzichte van de middenteen. In dat geval is deze steeds naar de binnenkant gericht en kan je dus weten of je een prent van een linker of rechervoet hebt. Bij sommige vogels (uilen, koekoek, ijsvogel) staat de vierde teen ook naar achter gericht voor een beter houvast op boomtakken.

We onderscheiden twee soorten loopsporen: stapsporen en hipsporen. Bij stapsporen zijn de poten afwisselend geplaatst, bij hipsporen zijn de poten tegelijkertijd geplaatst. De positie van de tenen, de grootte en de manier van voortbewegen (stappen of hippen) kunnen je helpen om de eigenaar terug te vinden. Maar het is dus niet zo eenvoudig!

● Een prent vereeuwigen

Heb je een mooie prent gevonden dan kan je deze vereeuwigen in gips. Haal eerst het overtollige vocht voorzichtig weg met een pipet of keukenpapier zonder de prent te vervormen. Knip een reep karton uit van minimum 30 cm lengte en 5 cm breedte. Maak er een cirkel mee door de uiteinden met een paperclip vast te zetten.

Duw de ring in de grond rond de prent. Maak nu het gips klaar. Giet het gips uit tot 3 cm hoog. Laat een 20 tal minuten drogen (afb.5). Verwijder het gips, eventueel met een deel van de grond om schade te voorkomen. Laat thuis nog twee dagen drogen alvorens de aarde te verwijderen. Daarna kan je de prent verven of gebruiken om afdrukken te maken in zand of klei.



● Andere sporen

Al geheel gefascineerd door prenten? Dan heb ik nog een leuke verrassing. Er bestaan nog veel meer soorten sporen die je kan zoeken. Denk maar aan nesten, hollen, etensresten, uitwerpselen, delen van het lichaam (botten, pluimen,...)!

De boeken hieronder helpt je alvast verder op weg.

BRONNEN

- Brown, R., Ferguson, J., Lawrence, M., Lees, D. (1987). Vogelsporen: Determineergids voor sporen, veren, braakballen, schedels en andere tekens van Europese vogels. Tirion (uitgevers).
- Brown, R.W., Lawrence, M.J. En Pope, J. (1985). Diersporen gids: sporen en kentekens van zoogdieren en vogels. Thieme's natuurgidsen.
- Melbeck, D. (2011). De jonge sporenzoeker. Tirion Uitgevers. 61 p.
- Afbeeldingen Zonnebloem - Tournesol